

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

IV. De Effectibvs Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

non esse possunt in corpore, quod fidei incapax: non in animo; quia implicat eos tunc esse absque cognitione. 3. Repugnat Luthero: qui vult solam fidem iustificare; at hæc non potest esse absque cognitione: nam motus intellectus est intelligere. Item; sine vera fide non est iustificatio: at illa absque cognitione non est vera ergo nec iustificans.

III. *Non iustificantur tamen absque vlla fide, vt Sacramentarii volunt.* I. Quia, Ioann. 3. *Qui non credit iam iudicatus est.* Vnde probat S. Aug. lib. 1. de pecc. mer. c. 33. fidem esse medium necessarium ad salutem. Vide *Antichristum* p. 2. q. 12.

IV. *In Baptismo infunditur eis habitus fidei, spei, charitatis.* I. Sic Concilia. Quia, Scriptura docet sine fide impossibile placere Deo. Fides autem cum significet actum, vel habitum; actus verò nullus inesse pueris queat; habitum infundi necesse est. 2. Sic Patres: Ratio: Quia, paruuli dicuntur & sunt verè fideles. Nā, Eph. 3. *Christus habitat per fidem in cordibus eorum, infusâ occultè eis gratiâ suâ.*

V. *Paruuli actu credunt.* I. Quia, August. lib. 1. de pecc. mer. c. 7. Ipsum baptizari, est credere. Sicut non loquendo, sed moriendo confessi sunt, teste Ecclesia. 2. Quia, aliena fide credunt: Ita vniuersalis Patrum consensus.

DICO AD I. Aug. serm. 10. de verb. Apost. *Accommodas Ecclesia infantibus aliorum pedes, vt veniant; aliorum cor, vt credant; aliorum linguam, vt confiteantur.* Iure: Cum peccato alieno grauentur.

AD II. Illi grandiores erant: nam vocauit eos, venerunt; scandalizari poterant, teste Domino.

AD III. Aug. epist. 57. Exemplum

vnus non est regula generalis. Et Ioannes cognouit Dominum, ait Ambr. Beda; infantes autem non cognoscunt.

AD IV. Recipiunt verè habitum fidei.

IV. DE EFFECTV

BAPTISMI.

QVÆSTIO XXV.

An Baptismus peccata remittendo tegat; an tollat?

LUTHERO CALVINISTAR tegi, non tolli, aiunt cum Origenistis & Massalianis.

LUTHERVS art. 1. In puero post Baptismum negare remanens esse peccatum, est Paulum & Christum concubare. In Assert. art. 1. Aliud est, omnia peccata remitti, aliud tolli; Baptismus omnia remittit; sed nullam penitus tollit; sed nequit tollere.

2. CALVINVS in Antid. Sess. 6. Manet verè peccatum in nobis, neque per Baptismum statim vno die extinguitur; sed, quia deletur reatus, imputatione nullum est. 3. Remittit in Exam. Sess. 5. ait, verè remitti, tolli, ac deleri: manere tamen reliquias peccati originalis, quæ sint malum culpæ & peccatum, ob quod homo damnari posset, si Deus impura e vellet. Lutherus & Melancthon mentiantur idem docere S. Augustinum.

FUNDAMENTVM eorum est, quod putent Concupiscentiam esse propriè peccatum, etsi repugnemus ei, & nil contentiamus De quo supra par. 1. & infra par. 4.

AVTOR. Baptismus verè tollit omnia peccata, vt nil remaneat, quod imputari queat. I. Quia, Scriptura vtitur vocibus, mundandi, lauandi, tollēdi, delēdi, auferendi, &c. quæ per Non imputari non possunt exponi. Ps. 50. *Dele iniquitatem meam.* Mich. 7. *Aufer iniquitatem.* Eph. 5. *Mundans eam lauacro.*

2. Quia dicit, *tollit maculas, inquinamenta, & iniquitates:* quæ voces significat foeditatem, non solum reatum imputati-

LI titi-

titium. Cant. 4. *Tota pulc. &c. & macula non est in te.* Eph. 1. *Elegit nos, ut essemus sancti & immaculati.* Col. 1. *& irreprehensibiles.* 2. Cor. 7. *Iubemur exuere veterem hominem & induere novum.*

3. Quia, comparatur ea mundatio rebus verè mundis. Ps. 50. *Lavabis me, & super Nivem dealbabor.* Isa. 1. *Sicut nix, sicut lana, alba erunt.* Isa. 44. *Delui ut Nubem iniquitates tuas, & quasi nebulam peccata.*

4. Quia Baptismus continet similitudinem mortis & resurrectionis Dominicæ Rom. 6. *Consepulti sumus cum Christo per Baptismum in morte. &c.* Qui enim mortuus est, iustificatus est à peccato. *Si autem mortui sumus cum Christo, credimus, quia semul etiam vivemus cum Christo.* Tit. 3. *Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis.* Vnde pulchrè S. August. in Enchirid. c. 52. *Sicut in illo vera mors facta est; sic in vobis vera remissio peccatorum: & ut in illo vera resurrectio; ita in vobis vera iustificatio.*

5. Figuræ id docent. Mare rubrum, 2. Corinth. 10. submergens Ægyptios. Iordanis, 4. Reg. 5. sanans lepram. Porcorum, Matth. 8. suffocatio. Probatice, Ioann. 5. cæci, Ioann. 9. curatio loti. Circumcisio verè realis. Greg. libr. 9. epist. 39. *Qui dicit peccata in Baptismo non funditus dimitti; dicat in mari rubro Ægyptios non veraciter mortuos.* Vide Geneal. p. 3. q. 7. & Antichristum p. 3. q. 13.

Q V Æ S T I O XXVI.

An Baptismus reddat homines impeccabiles?

L V T H E R V S I de Capt. Baby. c. de Bapt. errorem, tempore S. Augustini coortum, ipso teste l. 27. Civ. c. p. 25. Baptizatos non poss. damnari, etsi perditissime vixerint, innovavit. Eius verba sunt: *Non potest homo damnari, nisi non sit crederet.*

Cuius rei lex est sensus. 1. Nullum esse verè peccatum, & in se, mortale, nisi Incredulitatem. Et hunc en-

gant aduersarii; quin contra contendunt; omnia opera etiam optima, in se esse peccata mortalia, iuxta rigorem iustitiae Dei.

2. *Sensus.* Qui habet fidem, nullum habere peccatū, nec perire posse: & qui peccat, hoc ipso non credere: adeo omnia peccata esse coniuncta cum infidelitate; & fidem cū iustificatione. Ita exponit Kemnitius; admittitque Calvinus: Ut enim, aiunt, peccata destrunt fidem; ita fides reuiuiscens destruit peccata.

3. *Sensus.* Possit hominem, dum peccat, retinere fidem; at peccata, ob fidem, non imputari. Hunc esse Epicurum dicunt Kemo & Calvin. in *Antid. Sess. 7. Can. 6.* esseque Lutheri negat Kemnitius. Quicquid agat, Lutherus est in nouis hæresis, tempore S. Augustini exorta, & ab eo refutata.

CALVINVS in *Antid. Sess. 7. Can. 7.* ait: semel verè iustificatum excidere salute & gratia nunquam posse. Idem *Inst. 3. c. 2. §. 11. 12.* Veram fidem, ait, semel habitam amitti nō posse; esseque donum electorum propriū: Et Baptismo, tanquam Dei chirographo, nos certiores reddi de perpetua adoptionis gratia. Sic olim & Iovinianus.

AUTOR. Conc. Trid. Sess. 7. Can. 6. prædicta omnia damnavit. 1. Iovinianum Calvinus refutauit S. Hieronym. l. 2. contra Iovin. & S. Aug. l. de hæres. c. 82. ex S. Scriptura Rom. 11. *Tu fide stas; noli aliud sapere.* Heb. 6. *Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati, renouari ad pœnitentiam.* 2. Pet. 2. *Melius erat eis non cognoscere viam iustitiæ.* Act. 8. Simon baptizatus credidit, & tamen excidit. Istud igitur, 1. Ioan. 3. *Omnis, &c.* intelligendum est in sensu composito; ceu istud Matt. 7. *Non potest arbor bona malos fructus facere:* scil. dum manserit bona Ita Aug. Hieronymus.

II. Alterum errorem, Anonymum olim, nunc Lutheranū, refellit S. Aug. l. de hæres. c. 82. & lib. de fide & operibus: istis: 1. Rom. 8. *Si secundū carnem vixeritis, moriemini.* 1. Cor. 6. *Noli errare; neque fornicari;*

rit,

vii, neq. fures &c. regnū Dei possidebunt &c.
2. Si ita, vt vult Caluinus, nulli vnquam
fuiſſent Apoſtata: At Act. 20. *Ex vobis i-*
psis exurgēt viri loquētes peruerſa, vt abdu-
cant discipulos post ſe. 1. Tim. I. *Quidam nau-*
fragauerunt circa fidem. 1. Tim. 4. *In nouis-*
ſimis temporibus diſcedent quidam à verita-
te. 1. Ioan. 2. *Ex vobis exierunt.*

II I. Iam ſenſus tertius eſt Lutheri,
quantumuis neget Kemnitius.

Nam ita Lutherus de Capt. Babyl. c. de Bapt. Nulla
peccata eum poſſunt damnare, niſi ſola incredulitas; cetera
omnia, ſi credat, vel ſit fides in promiſſionem diuinam
baptiſm. ito ſactam, in momento abſorbentur per eandē fi-
dem. Idem l. de libert. Christiana: Non facit perſonā bo-
nam, niſi fides; nec malā, niſi incredulitas. Idem q. An o-
pera faciant ad ſalutem; aſſert. 1. *Vt nihil iuſtificat niſi*
fides; ita nihil peccat niſi incredulitas. Aſſert. 2. *Iuſtifica-*
tiō propria eſt fidei quarto modo; & peccatum increduli-
tatis &c.

Senſus ſecundus eſt hæreticus. Quia,
1. Cor. 13. *Si habuero omnem fidem, ita vt*
montes transferam; charitatem autē non ha-
buerō; nihil ſum. Vide Geneal. p. 3. q. 8.

Q V Æ S T I O XXVII.

An per Baptiſmum liberenter homines
à ſeruanda lege?

LUTHERANI omnes; imprimis Kemn. in Exam. p.
L. 2. pag. 216. ita docet: Facere contra legē, eſt peccatum
quidem; Non tamen imputatur habentib. fidem. Quia
ſaius non pender ab impletione legi; ſed à ſola Dei mi-
ſericordia, quæ per fidem apprehenſiur. Ideo ſec. Cō-
munis eſt: Christiani non obligantur ad legem diuinam;
ſed tantū ad ſciām. Et in hoc conſiſtit Christiana libertas,
Ita Luth. l. de Votis Monast. Vnde idem in Gal. 2. *Si con-*
ſcientia diſtat, Peccaſti; reſponde, Peccaui. Ergo Deus pu-
niet et damnabit? Non. At lex Dei hoc dicit. *Seā nihil mihi*
cum lege. Quare? Quia habeo libertatem.

CALVINUS Inſt. 3. c. 29. §. 2. 4. 7. idem: Ac
in Antid. Seſſ. 7. Can. 7. profitemur hunc Cā. 7.
contra ſuā, ſuorumq. ſententiā eſſe poſitum.

SVADET iſtis Kemn. ibid. & vulpinatur duo d. cens. 1.
Luth. ū non docere libertatem ab obedientia legi; ſed
gratiā Baptiſm. & iuſtificationē non pendere à Condi-
tionē legiſ implēt; quaſi nemo ſaluetur, niſi qui id an-
tē inuenit obſervatā legē; ſed gratis dari ſalutē. 2. Cō-
cil. definiſſe; quod ſalus pendeat à Cōditione legi� ob-
ſervatę. At hæc eſt mens pseudoapoloſtorū, teſte Gal. 3.

Qui circumcidiſtur, debitor eſt vniuerſa legē faciendā; ſc-
ante Circūciſionem Ergo Conc. conſentit cum pseudo-
apoſtoliſ. 3. Mentitur; Quia in Baptiſmo renunciamus
Satanæ, & profitemur nos Deo ſeruituros; inde colligere
Conc. Trid. quod Gratiā Baptiſmi non; eudeat à ſola fi-
de; ſed à Cōditione legiſ. 4. Quia, non baptizamur in
M. ylen, ſed in Chriſtū, id eſt, non in Legē, ſed Euangelio
um; ideo Conc. Trid. pro voce *Euangelio* poſuiſſe *Legē*,
vt indicaret, gratiā Baptiſmi ab Legiſ obedientia pēdere.

AVTOR. Conc. Trid. Can. 7. ita habet.

Bapt. non id efficit, vt homo ſolius fidei debi-
tor ſit; non autē implēda vniuerſa legi� Chri-
ſtiane. Quia Mat. 19. *Si vis ad vitam ingredi,*
ſerua mādata. Ro. 8. *Debitor ſumus nō car-*
ni. &c. Si n. ſecū dū carnē vixeritis, moriemini;
Si autē ſpiritu ſacta carniſ mortificaueritis,
vivetis. Nā, Gal. 6. *Quæ quiſ ſeminauerit,*
hæc et metet. &c. Reſp. ad hæc Luth. eſt tale:

LUTHERVS in Gal. 3. Cum illa quæ ſe argumentis
ex Scripturā, pro deſenſione honorū operū deſumtu, reſpō-
de: Hic meū eſt Chriſtus; illic n. biſ ū Scriptura teſtimo-
nia pro operib. Chriſtus autē Dominus eſt Scriptura, &
honorū operū, item reſponde ſimpliciter; Tu vrges ſeruum,
id. ſt. Scripturam; quam relinquo tibi; Ego vrgeo Domi-
num, qui Rex eſt Scriptura.

AVTOR. Nimirum hic aliſ merā cre-
pat. Scripturam, vt Patres reiiciat; præ-
que hiſ ſolus audiat. Nunc & præ Scri-
pturiſ audiri affectat.

DICO AD I. Kemnitii. At diſertē
cōtrariū ita Luth. l. de libert. Christiana.

Nulla o. ere, nullā legē Christiano homini opus eſt; cum
per fidē liber ſit ab omni lege. In arg. ad Gal. ūma ars &
ſapientia Christiana eſt, Ne ſcira legē, ignorare opera, et totā
iūſtitiā & ſciām. Et inſiſtā: Ad nouum hominem ni-
hil pertinet lex; vt pote obſervari impoſſibilis.

AD II. Mentitur Kemn.: quin Con-
trariū definit Conc. Seſſ. 6. Can. 8. ſc. Nulla
noſtra merita eſſe ante gratiā iuſtificationiſ;
Et Can. 7. Ab ipſo Bapt. naſci debitiū
ſeruandę legi� Chriſti. Nec Concil. cita-
uit Paulum: Et hic habet, poſt Circūciſi-
onem naſci obſervandę legi� debitiū, nō
ante. Nec Paulus loquitur de abuſu pseudo-
apoſtolorum: teſte Caluino in Antid.
ad Can. 7. ſed ex ſua mente. Vnde ait: *Teſti-*
ficor omni homini. &c. L. 2. Ad

AD III. & IV. Somniat, fingit, & affingit nobis sua deliria: Ecquæ enim consequentia: profiteamur in Baptismo, nos Deo seruituros: verum est: Ergo, dicimus, Baptismi gratia pendet à legis conditione? Vah putidam consequentiam; sed Kemnitianam; nunquam nostram.

QVÆSTIO XXVIII.

An Baptismus liberet à lege Ecclesiastica?

LVTHERVUS in Capt. Babyl. c. de Bapt. Papanon potest vllum hominem per vllam syllabam obligare in conscientia. Idcirco Baptismus, cum liberet à lege diuina obligante conscientias sic, vt, tametsi peccent in eam, non tamen impuerunt: magis liberat ab Ecclesiasticis legibus nil obligantibus, nec reatum, inducentibus, cū studiosè peccet, ut in ipsas.

CALVINVS in Antidoto Sess. 7. Can. 8. Lutherum propugnat, impugnat Tridentinum Concilium.

SVADENT. I. *Vnus est saluator*, Iac. 4. *qui potest perdere & saluare: Vbi hoc falsum, esse demonstrauerint, non recusabimus, quin suis, nos legibus adstringant.*

2. Kemnitii, in Exam. Per Baptismum addicimur diuina seruituti: ergo liberamur ab omnibus aliis vinculis. 3. *Atque hoc est, quod Scriptura passim docet.* Mar. ult. Baptizantes eos in Chr. docentes seruare eos, quacumque mandauimus vobis. 4. 1. Cor. 7. Pretio emti estis, nolite fieri serui hominum. 5. Col. 2. Si mortui estis cum Christo ab elementis huius mundi, quid adhuc decretis mundi tenemini, iuxta mandata & doctrinas hominum? Ezech. 20. In praeceptis Patrum vestrorum nolite ambulare. Matth. 15. Frustra colunt me mandata hominum.

AUTOR. Ita Concil. Trident. Sess. 7. Can. 8. *Non liberat Baptismus homines ab obligatione Ecclesiastica legis.* Supra par. 2. q. de Pontif. id docuimus, Papam obligare conscientias posse.

DICO AD I. *Vnus est, contra, & supra quem nemo potest ligat, occidit; & quis est qui soluat, viuificet?* At subdelegatos habet & in Ecclesia & in Politia,

S. Iacobus autem voluit, non detrahendū esse hominibus: *Qui enim ait, detrahit fratri, detrahit legi. Qui detrahit legi, iudicat legē.* Nullus autem id attentare debet: quia *Vnus est legislator*, supremus omnium, tametsi Scriptura, etiam hominibus titulum officiumq; iudicis tribuat. Pro 8. *Per me Reges regnant, & Legum Conditores iusta decernunt.*

AD II. Liberamur à lege Christo contraria, quæ impedit seruire Deo: at Ecclesiastica iuuat. Vnde Apostolus iubet obediri Magistratui: Eph. 6. Col. 3. Rom. 13. Heb. 13.

AD III. Atqui mandauit obediri Prælati: Luc. 10. *Qui vos audit, me audit.*

AD IV. Quatenus contrarii sunt Deo, nolite. Ceteroquin seruite etiam hominibus propter Deum. Col. 3. *Serui obedite dominis tanquam Christo.* Dereliquis suprà q. 19.

QVÆSTIO XXIX.

An Baptismus liberet à Votis?

LVTHERVUS in Capt. Babyl. c. de Capt. & l. de Votis monast. Kemnitius, turbaque cætera aiunt.

Item CALVINVS in Antid. Sess. 7. Can. 9. cum affectis affirmat liberare à Votis & factis ante, & post futuris, stante vnico baptis-
mali. 1. Quia, Deus in Veteri Testamento de singulis disposuit Votis; in Nouo nihil. 2. Si voueamus res præceptas; frustra id. Cum Baptismi votum omnia præcepta complectatur: Si non præceptas; Baptismo soluimur. 3. In Baptismo plus vouemus, quam soluendo sumus: ergo *displicet Deo stulta promissio.*

AUTOR. Ita Concilium Tridentinum.

num Sess 7. Can. 9. *Per Baptismum non sunt irrita omnia vota.* Vide supra p. 2.

I. Quia, vota sunt deiure naturæ. Patet *Genes. 28.* in voto Iacob. 2. Etiam Apostoli præceperunt de Votis observandis. *1. Tim. 5. &c.* 3. *Psalm. 75. 3. Vovete, & reddite.* *Eccl. 5. Si quid vovisti Deo, non moreris reddere,* Et hæc sunt moralia, non ceremonialia. Plura in responsionibus.

DICO AD I. Prius verum; falsum posterius. Liqueat hîc, & supra.

AD II. Res præceptæ, accedente voto, ligant arctius; faciuntque duarum actus virtutum. Non præceptæ, sed licitæ, per votum necessariæ, facilius faciunt abstinere ab illicitis, Deoque adstringunt arctius. Quin, violatio voti repugnat Baptismo: Nam in hoc profite-mur, nos Legem Dei observaturos: at soluere vota præcipit Lex Dei. De quo alibi.

AD III. Blasphemum est assumptum. Nam *Matth. 23. Iugum meum suave est, & onus meum leve.* *Rom. 8. Christus mortuus est, iustificatio legis impleretur in nobis.*

Neque idcirco Baptismus est insufficiens ad salutem; sed Vota plus adiuuat. Demum & Iudæi in Circumcisione pollicebantur observationem legis, & tamen vouere poterant ad melius maiusque Dei obsequium; quanto magis in altiore inuadere perfectionem fas, parque Christianis?

Q V Æ S T I O XXX.

An Memoria Baptismi dimittat peccata post acceptum eum facta?

LUTHERVS in *Cap. Babyl. cap. de Bapt.* Kemnitius in *Exam.* Calvinus in *Antid. Sess. 7. Can. 10. & Instit. l. 4. c. 15. §. 3. 4.* Cæterique vniuersi affirmant simpliciter; & propugnant pertinaciter, Sic, quod Baptismus iustificet representando promissionem, excitandoque fidem: Idem verò præstat memoria, representando & excitando. Vnde Pœnitentia nihil est, nisi memoria Baptismi, tollens pœnas cum culpis. Quocirca male Tertullianus libr. de Pœnitent. & Hieronymus in *Isa. 3.* ait: *Pœnitentia est secunda post naufragium tabula:* quod Baptismus nunquā frangatur. Vnde plura nobis affingunt & impingunt mendacia: de quibus in *Antipap. mend. p. 3. q. 4.*

SVADENT istis. 1. Lutherus: Quia Mar. ult. *Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit.* At hoc semper verum permanet. Ita Israelitæ pœnitentes reprobabant memoria exitum de Ægypto. 2. Kemnitius. Quia, in Scripturis fi mentio de Effectu Baptismi iam in præterito, nunc futuro, alias præsentis: Vt *Tit. 3. Sa'uos nos fecit per lauacrum.* Mar. ult. *Saluus erit.* 1. *Pet. 3. Saluos nos facit.* *Eph. 5. Mundans eam lauacro.* 3. Kemnitius. Quia, fœdus Dei cum homine perpetuum est. *Isa. 54. In misericordia sempiterna misertus sum tui.* *Rom. 3. Nunquid incredulitas eorum fidem Dei euacuauit?* 2. *Tim. 2. Si non credimus, illi fidelem permanet, negare seipsum non potest.* 1. *rem. 3. Fornicata es cum amatoribus multis; tamen reuertere a me.* Ergo fœdus Baptismi non frangitur vnquam. Hinc *Gal. 3. & 1. cor. 11. lapsos reuocat ad promissionem gratiæ baptismalis.* Demum *Tit. 3. Vt iustificati gratia Christi heredes simus vitæ æternæ:* at hæc est generalis ratio iustificationis pro omni tempore.

4. Calvinus. Quia, in Baptismo communicatur Christi puritas: at hæc semper viget. Vnde Patres reprehendunt eos, qui Baptismum differunt ad vitæ finem.

5. Calvinus. Potestas Clauium nequit separari à Baptismo: neutra enim exerceatur sine prædicatione Christi passî; cuius signum est Baptismus.

A V T O R. Ita Conciliū Tridentin. Sess. 7. Can. 10. *Non potest fieri, vt solâ memoriâ & fide suscepti Baptismi peccata remittantur, quæ post Baptismum sunt; sed necessarium est Pœnitentiæ Sacramentum.*

LI 3. 1. Quia,

1. Quia, Heb. 9. *Impossibile est eos, qui semel illuminati sunt, iterum renouari ad pœnitentiam.* Vbi non dicimus cum Nouatianis, non dari reditum ad gratiam; sed nō ad Baptismum dari docem⁹ cum Ambrosio, Chrysostomo &c. Id quod Kemnitius concedit in *Examin.* pag. 240. Patetque ē vocibus *Illuminati, renocati, Crucifigentes filium Dei*; quæ propria sunt Baptismi. Neque solum iterari posse negat Baptismum Apostolus; sed etiam baptismalem pœnitentiam: ideo ait *renouari ad pœnitentiam*; non ait, ad Baptismum. Deinde; eius propositum est baptizatos detertere à peccato; quod non pari facilitate pœnitere possint, quàm baptizari. At par, ac leuior facillitas est Lutheranis.

2. Quia S. Patres relapsis graues imposuere pœnitentias: quos ideo Calu. *Inst.* l. 3. c. 4. §. 38. aut lapsos ait, aut austerè nimis locutos.

3. Ratio. Quia, baptizati sciunt voluntatem Domini, & contra faciunt; nondum baptizati nescientes eam, peccauerunt; istud autem est grauius: ideo & reconciliatio difficilior.

DICO AD I. Est ea quidem perpetua; sed conditionata. Alioquin omnes apostatæ saluarentur. Nec memoria exitus ex Ægypto debebat peccata; sed arguebat peccantium ingratitudinem. Nec repetita animo Circumcisio dele-re valebat actualia; similior Baptismo.

AD II. De præteritis concedimus: istud, *saluum erit &c.* conditionatum est; scilicet, si ita permanerit in gratia. Et, Rom. 6. Baptismi fructum habetis in remissionem; Finem verò vitam aternam: i-
ste Baptismi, hic perseuerantia est. 1. Pet. 3.

comparantur tempora Baptismi & diluuii. *Ephes. 5.* semper mundat, non eodem, sed alios atque alios. Et futura peccata eatenus purgat, q̄ nō nisi baptizatis prosit pœnitentia. Et, *Rom. 6.* docetur quī cauere, non quī remitti, debeant peccata.

AD III. Improbè Scripturis abutitur Kemnitius. Nam, *Isa. 54.* est absoluta promissio de fouenda semper Ecclesia, vt sponsa. *Roman. 3.* absoluta de mittendo Missia 2. *Tim. 2.* Est conditionata: *Si sustinemus; & continemus: si negauerimus, & ille negabit nos.* *Ierem. 3.* De receptione ad gratiam, non ad Baptismum agitur. *Gal. 3.* docet, non iustificari per Circumcisionem, 1. *Corinth. 12.* Nec gry de lapsis. Ad vltimum negatur consequentia. Nam latius patet iustificari per Christum; quàm iustificari in Baptismo per Christum.

AD IV. Non iustificamur iustitiā Christi nobis imputatā; vt præsupponit Calvinus; sed propriā inhærente nobis; quæ peccato extinguitur. Et Patres culpabant dilationem Baptismi ob periculum, & ob priuationem bonorū Baptismi. &c. Sique futura deleri peccata credidissent per Baptismi memoriam; non erat causa differendi eum.

AD V. At Eucharistia item est signum effusi Dominici sanguinis: ergo per hoc solum fieret reconcilia-

tio. Et falsum est, coniuncta esse Clauēs & Baptisma.
&c.

Quæ.

QVÆSTIO XXXI.

An Baptismus Ioannis sit idem, quod Christi Sacramentum?

LVTHERVSLIB. de Baptismo Legis, Ioannis, Christi, tria asserit discrimina Ioannis, non fuisse Sacramentum: Non remisisse peccata; Fuisse rebaptizandos in Christo.

LVTHERANI OMNES & CALVINIANI, & Zwingliani; quod ea sententia patum cum cætera de Sacramentis doctrina cohereret; contrarium docuerunt. *Kemnitius* solam rebaptizationem in Christo relinquit in medio. *Petilianus Donatista* idem olim est commentus.

AVTOR. Christi & Ioannis Baptisma non fuerunt idem Sacramentum. I. Quia, suum Ioannes ipse Baptisma instituerat: unde & nomen tulit ab autore, non ut à ministro. Nec enim hominis est, Sacramentum nouæ legis instituere. 2. Quia, non baptizauit in nomine S. Trinitatis: quod fingunt Centuriatores 1. l. 2. c. 6: Et si, *Act. 19.* in eum, qui venturus esset post eum, ut crederent.

Probabile, nullâ usum formâ: sed cæteros baptizasse, ut Christum: at Christum in nomine Venturi ab eo baptizatū fuisse ridiculum videtur. 3. Quia, *Melanchthon* in Locis anni 1558. *Kemn.* in definitione Sacramenti; volunt Baptismum & Cœnam à Christo instituta esse, & solū potuisse. 4. Quia, Baptismus Christi nō debet iterari; debuit autē Ioannis. Quia, ait *Aug. l. 5. de Bapt. c. 9* *Baptisma Ioannis non facit Baptismū Christi.* 5. *Petilianū Donatistam S. Augusti lib. 2. contra literas Petilianæ, c. 32. 34. 37* iam olim refutauit; at damnauit hæresios, idem dicentem; Vnum eiusdemque efficaciam esse Sacramentum Baptismum Ioannis & Christi. Vide *Genal p. 3. q. 9.*

QVÆSTIO XXXII.

An Baptismus Christi & Ioannis eiusdem fuerint efficacie Sacramentalis?

LVTHERANI, excepto *Luthero*, itemq; **CALVINIANI** post *Caluinum in Antid. & Inst. l. 4. c. 15. §. 7. 8.* affirmant omnes.

SVADENT istis. 1. Quia erat, *Mar. 1. Prædicans Baptismum penitentiae in remissionem peccatorum.* 2. Quia, in hoc, *Mar. 1. Ego baptizauit vos aquâ; ille vos baptizabit in Spiritu S.* distinguitur ministerium externum Baptistæ ab interno Christi. Deinde; Baptismus Christi erat hic illa Pentecostalis missio Sp. Sancti: iuxta *Act. 1. 11.* 3. Patres *Caluino* temnendi sunt.

AVTOR. Ita *Concil. Trid. Sess. 7. Can. 1. Si quis dixerit, Baptismum Ioannis habuisse eandem vim cum Baptismo Christi; anathema sit.* 1. *Mar. 1. Ego baptizauit vos. &c.* 2. Sic S. Patres quâ Græci, quâ Latini apud *Bell. l. 1. de Bapt. c. 21.* 3. Ioannis officium erat, esse præcursores Domini, parareq; viâ ei; quod non est dare salutem, sed disponere & dare scientiam salutis. Baptismus autem Christi iustificat verè.

DICO AD I. Baptism⁹ Ioannis vim habuit ex opere operantis ad remittenda peccata; at nō ex opere operato, ut Christi: de qua quæstio est. Istud vero maximū est discrimen. Ita Patres.

AD II. Non Ministerii; sed Temporis sit distinctio, quo distincti sunt dati Baptismi: *Matth. 3. Luc. 3. Ego baptizo. &c. ille baptizabit.* Baptismus vero Christi à Sanctis Patribus intelligitur isthic ille in aqua, non solum in igne. In primitiua autem Ecclesia, post Baptismum aquæ mittebatur & in igne visibilis. Fuerunt enim tria Baptismata: Aquæ

Aquæ solius, vt Ioannis: In igne solo & Spiritu S. vt pentecostalis: In aqua & Spiritu S. vt communis, Ioann. 3.

AD III. Contemnere S. Patres, non est respōdere. Kemnitius in Exam. par. 2. pag. 190. ait cautius: *Relinquatur hæc quæstio in medio; vt quæ in utramque partem rationes habeat.* Sed de hoc ita quaritur:

QVÆSTIO XXXIII.

An post Baptismum Ioannis debuerit percipi Baptismus Christi?

UTHERANVS Kemnitius dubitat CALVINVS, Lucæque omnes negant. Et istud, Act. 19. Pauli iussum de baptizandis in nomine Christi baptizatis Baptismo Ioannis, variè exponunt.

1. Zvinglius lib. de vera & falsa religione, vult totum eo capite vocem, *Baptismus*, accipi metaphorice pro *Doctrina Christi*, aut *Ioannis*. 2. Lucas Lossius in Act. 19. sic capi; sed Baptismum Ioannis, pro Doctrina; at Christi, pro donis S. Spiritus. 3. Henricus Bullingerus in Act. 19. Capi Baptismum Ioannis pro doctrina; Christi, propriè. 4. Kemnitius in Exam. par. 2. pag. 198. contra; Christi Baptismum capi pro doctrina; Ioannis, propriè, illosque XII. duntaxat semel baptizatos esse.

5. CALVINVS Instit. lib. 4. cap. 15. §. 18. Christi Baptismum capi impropiè pro donis Spiritus Sancti, non pro doctrina: Ioannis propriè.

6. Nicolaus Selneccerus part. 2. *Padagogia*: Baptismum ibi semper accipi propriè; sed agitur de Ioannis Baptismo: Et illa, *Hic auditus baptizati sunt in nomine Domini*; esse verba Pauli, non Lucæ, narrantis, quid agerent discipuli Ioannis, audientes prædicationem eius de venturo Christo; scilicet, baptizabantur à Ioanne in nomine Christi. 7. Magdeburgenses Cent. 1. l. 2. c. 6 Bucerus in *Matth. 3*. Vocem Baptismi capi propriè toto capite; bisque eos XII. baptizatos, quod adulterato Ioannis Baptismo essent tincti sine Sp. Sancti nomine. Fauet multum S. Ambr. in *Gal. 3. c. 3. lib. 1. de Sp. S. c. 3.* scilicet, defectum formæ fuisse. 8. Otto Arunsfeldius ad Act. 19. Formam fuisse corruptam, sed non in conceptis verbis, verum quod nescissent ii XII. doctrinam & Baptismum Christi. 9. Musculus in *Locis tit. de Bap.* Illos XII. malè fuisse rebaptizatos, & antequam Paulus eo veniret. 10. Kemnitius pag. 196 & 202. Locum esse obsecurum: ex obscuris autem nil probari posse.

AUTOR. Necessè fuit baptizatos Baptismo Ioannis rebaptizari Baptismo Christi. I. Quia, Matt. 3. Luc. 3. Mar. 1. *Ego baptizo in aqua, ille vos baptizabit in Spiritu Sancto & igne.* Vbi fit collatio vtriusque, teste Communi Patrum Amb. Hieron. Chrysost. Hilarii. &c. 2. Liquet ex historia facti: nam exibant ad Ioannem omnis Ierolyma, Iudæa, vicinæque Iordani regiones, vt baptizarentur; sicque plerique erant baptizati. Vnde inter tot die Pentecostes conuersos necessè erat multos rebaptizari. 3. Quia, Act. 19. facti XII. viri, se non nisi Baptismo Ioannis Baptizatos, iussu Pauli sunt tincti Baptismo Christi realiter, verè, & formaliter. Ita consensus Patrum indubitatus; quicquid dubitent nouitii Nouatores.

DICO AD I & II. Nefas in historicis fingere tropos, vbi propria liquent, ex communi consensu.

AD III. IV. V. Absurda tropologia est. Et S. Ambr. ait verè, propriè baptizatos; quod eum ait Kemnitius pagina 198. negare, & pagina 199. affirmare.

AD VI. Argutè, sed non piè. Sed si ista: *his auditis baptizati sunt*: verba sint Ioannis ad populum; ergo aut bis baptizatus est populus à Ioanne; aut Paulus malè narrauit factum.

AD VII. Nititur falso: scilicet. Ioannem baptizasse in nomine Trinitatis, aut Christi venturi. fitque iniuria S. Ambrosio.

AD VIII. Ignorantia non annullat Baptismum acceptum: alioquin, ait Calvinus Instit. lib. 4. cap. 15. §. 18. non sufficerent flumina talibus rebaptizandis.

AD

AD IX. Hæc est deprauatio textus; nam audito Paulo & iubente, baptizati sunt.

AD X. Hæreticorum dissensionibus nulla Scriptura censetur obscura; in qua liquet constans S. Patrum Consensus.

QVÆSTIO XXXIV.

Ecquæ in his Obiectionum Luthero-Caluinisticarum constat, Solutio?

CALVINVS, ubi suprâ. In utroque Bapt. eadem fuit doctrina, ritus, oblatio gratiæ; ergo idem uterque fuit. Nam Ioannes prædicauit Christum esse hostiam pro peccatis: *Ecce Agnus Dei*. Ritus; baptizauit aquâ, & in nomine Christi: Gratia; quia in pœnitentiâ & remissionem peccatorum.

II. KEMNITIVS pag. 183 Eph. 4. docetur in Nouo Testamento vnum esse Corpus, Spiritum, vnam spem, fidem, vnum Dominum, Patrem. At hæc omnia iunctæ prædicationi Ioannis: ergo & idem Baptisma fuit vtriusque.

III. Eiusdem. Quia, suauissima consolatio Christianorum, ex eodem Baptismo communi perit, si non est idem Christi & Ioannis. Christus autem est Ioannis Baptismo baptizatus; nos Christi.

IV. Dum baptizauit Christum Ioannes; aquæ omnes sunt sanctificatæ tactu Christi & præsentia Spiritus Sancti, & voce Patris; at eadem & in nostro Christi adsunt Baptismo; ergo idem est uterque.

V. Eiusdem pag. 119. Efficimur, 1. Cor. 2. Baptismo vnum Christi Corpus; ergo idem Baptisma Christi accipimus.

VI. Vnum Christi Corpus sumus etiam cum baptizatis à prædicante Baptista, cumque ipso Ioanne, à quo & Apostoli sunt baptizati, & Apollo, Act. 18. & à suis discipulis ipse Ioannes.

DICO AD I. Hic Achilles est omnium. At Doctrina nil facit ad essentiam Sacramenti: alioquin hæretici haberent falsum Baptisma; quod Calvinus & Lutherani negant. Ritus idem facit in materia, sed non in forma. Quoad gratiam, falsum est: Nam Baptisma pœ-

nitentiæ erat Ioannis; at Baptismus Christi non dicitur pœnitentiæ, sed lauacrum regenerationis: huc pœnitentiæ est dispositio, Act. 2. Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum, idque in remissionem peccatorum, ut immediatum effectum ex opere operato: at in Baptismo Ioannis erat ea aliqua, non pars, sed ex opere operantis, & vi pœnitentiæ, non Baptismi. Ita Basil. Nys. At Tertull. l. de Bapt. Aug. lib. 5. contra Donatistas c. 10. Greg. hom. 20. in Euang. Beda in Luc. 3. hoc, in remissionem peccatorum referunt ad Baptisma Christi.

AD II. Ergo tempore Moysis & Dauidis fuisse Christi Baptisma: quia & tunc illa fuerunt Vnum. Item, hæreticorum Baptisma non esset verum, quia non est vna doctrina &c.

AD III. Cum Baptismus Christi sit lauacrum regenerationis, in adoptione filiorum Dei necessarius; cum Christo tribuere, est ei iniuriam irrogare: quasi filius Dei indignisset adoptione.

AD IV. Antè, quàm Christus baptizaretur, idem erat Baptismus Ioannis, qui postea non tamen is, quem Dominus accepit, erat idem cum nostro. Nam nostrum non accepit Christus; sed instituit; illum Ioannis accepit, sed non instituit.

AD V. Efficimur vnum cum Christo Corpus, per Baptisma, quia indigemus: Christus non indiguit fieri Caput; quod factus est vnione hypostatica, non baptismo.

AD VI. Ecclesia semper vnum fuit Corpus mysticum; sed non eodem semper medio, aliàs Circumcisionis, ut tempore baptistæ: nunc baptismi. Apostoli verò sunt baptizati baptismo Christi,

Mm aiunt

aiunt Tertull. *l. de Bapt. Aug. ep. 108. &c.* Quia, Ioann. 3. *Nisi quis renatus. &c.* Et si, quod sint baptizati, nusquam sit scriptum; sicut neque de Galatis, Ephesiis, Philippenfis, Philem. Timo. Tito, & aliis, tamen baptizatis. De Baptista per Christum baptizato nec scriptum est, nec contrarium est scriptum. Et, mortuus est antè, quàm Christi Baptismus institueretur.

QVÆSTIO XXXV.

An sœta baptismales Ceremonia sint tolerandæ?

LUTHERANI Magdeb. Cent. 1. l. 2. c. 6. auctore Illyrico respuunt eò, quòd in Scriptura nullo sint præcepto, vel exemplo commendatæ. CALVINVS *Inst. l. 4. c. 15. §. 19.* acribè omnes auersatur. Imitati suum Ioannem Wickffum, Sacris Ritibus infestissimum.

AVTOR. I. Ipse Calvinus præscribit ritus extra Scripturam, in libello *de formula Sacramentorum ministrandorum*. 1. Dominica die, aut alia concionatoria adferantur baptizandi. 2. Patrini interrogati spondeant se curaturos institui Christianè pueros. 3. Nomē imponatur. 4. Forma Sacramenti proferatur lingua patria. 5. Recitetur Credo, Pater, aliq; preces. Lutherani addunt; 6. Abrenunciationem Satanæ & pomparum eius. Ita *Agenda Saxonica*, Illyricus, Kemnitius. 7. Luther. in suo *Catechismo* vult pingi Crucem in fronte & pectore infantis. At, talium nihil vsquam in Scriptura præcipitur: ut ipsi Magdeb. notarunt.

II. RITVS autem Catholici sunt antiquissimi, planeque Apostolici. Vt 1. de Abrenunciatione Satanæ Clemens l.

7. *Const. c. 41. 42* Dionys. Arcop. *de Eccl. hierarch. c. de Bapt.* Tertull. *l. de Spect. Cypr. Cyr. Basl. &c.* 2. Deinde de professione fidei, iidem, *Orig. hom. 5. in Num. Hilar. Hier. &c.* 3. De signo Crucis Dionys. Basilius, Augustinus.

4. De Exorcismo, quem Calu. *Inst. l. 4. c. 19. §. 24.* detestatur, confessæ contestataque habet Ecclesia: scilicet. Potestatem coërcendi demones exorcismis, teste Iuliano in dialogo: Tertull. *l. de Corona militis Lactant. l. 2. c. 16. Cypr.* Item officium ordinarium exorcisandi, teste Concilio Antiocheno. *Can. 10.* Carthag. IV. *Laod. & Patribus.* Item certos exorcismos ac preces præscriptas: *Conc. Carth. IV. Can. 7. &c.* Item Baptismales ritus solènes, teste Dionys. Naz. Cypr. Ambrosio. Exufflatio iis iungi solita; August. Ambr.

5. De Gustu salis: *Orig. hom. 6. in Ezech. Conc. III. Carthag. Aug. 1. Confess. c. 11. Signabar signo Crucis eius, & condebatur eius sale.* 6. De Salina ad aures & nares, expuit Calvinus; At contra Ambr. l. 1. *de Sacrament. c. 1. & Dominus Mar. 7.* 7. De impositione manuum, Dionys. Clem. l. 7. *Const. c. 39 &c.* 8. De Vnctione olei in pectore & scapulis: Clemens l. 3. *recognition. Chrys. hom. 6. in Col. 2. &c.* Hi Ritus sunt præcedentes Baptismum.

Comitantes baptismum sunt, 1. Nominis impositio; sicut in Circumcisione, *Luc. 1. 2. &c.* 2. Patrinorum sponsio de instructione: Dionys. Tertull. &c. 3. Consecratio aquæ: iidem Patres. 4. Mersio trina, ob tres personas; non ut Ariani, ob tres naturas.

Sequentes Bapt. sunt; 1. Osculum pacis, ut fratri. *Cyp. &c.* 2. Vnctio Chrismatis in vertice. *Hier. Damasus, &c.* 3. Cereus

reus ardens infanti datus, vt signum fidei. Nazianz. Aug. in Ps. 56. 4. Vestis candida: Dionys. Ambr. August. 5. Delibatio lactis, mellis, aut vini.

V. DE CONFIRMATIONE.

QVÆSTIO XXXVI.

An sit aliquod Sacramentum Confirmationis?

LVTHERVSL. de Capt. Babyl. c. de Confirm. negat esse verum Sacramentum; pro Ceremoniam tamen recipi posse, qualis est aquæ & c. benedictio. ZWINGLIUS l. de vera & fal. rel. vult ritum fuisse examinandi pueros. Sic & Melancthon. in Locis. Kemnitius p. 2. Exam. pag. 320. eum Ritum præscribit à sex partibus. 1. Parvulos, sub annos discretionis in Catechesi informandos, tum Episcopo esse offerendos, qui coram Ecclesia eos moneat, quid in Baptismo acceperint, & promiserint. 2. Recitent publicè suam Catechesin. 3. De præcipuis articulis interrogari respondeant. 4. Moneantur, vt in hac professione ostendat se dissentire ab aliis sectis. 5. Moneantur, vt in pacto Baptismi ac fidei perstent, & proficendo confirmentur. 6. Fiant publicæ preces pro talibus.

CALVINUS Inst. l. 4. c. 19. §. 4. Brentius in Confess. V. Virtenberg. eadem.

Lipsienses tamen & V. Virtenbergenses in conuentu Lipsiensi, anno 1548. receperunt VII. Sacramenta, & nominatim Confirmationem. At omnes ab ea sententia protinus desierunt, reiectâ Confirmatione. Nimirum cum Nouatianis, Donatistis, V. Valdensibus, V. Vicleffo, & c. sæpius damnatis. Vide Geneal. p. 3. quæst. 10.

CALVINUS Inst. l. 4. c. 19. §. 5. Kemnitius

p. 2. Exam. pag. 276. postulant ostendi è Scripturis tria: Promissionem gratiæ, Signum sensibile & Mandatum: Tunc sciemus Medius illis, vt pote diuinitus institutis, reuerenter esse vtendū.

AUTOR. Confirmatio verum est Sacramentum; 1. Teste S. Scriptura demonstrante requisita ista in meo Antichristo p. 3. q. 16. Nam Promissio gratiæ est Ioann. 14. 15. 16. Luc. ult. Signum, est Impositio manuum, ceu Medium, Act. 8. & 19. Mandatum, testatur tam secunda & ordinaria Apostolorum praxis.

CALVINUS eam Impositionem manuum sic interpretatur. 1. Fuisse oblationem baptizatorum Deo factam. 2. Calvin. & Brentius: fuisse collationem gratiarum gratis datarum; vt dona linguarum, miraculorum, &c. 3. Calvinus & Kemnitius: Fuisse priuilegiū singulare, vt sic darent Spiritum Sanctum Ioh. Apostoli. 4. Kemnitius. Loc. Act. 8. & 19. nil facere pro nobis; vt qui, reiecta manuum impositione, assumserimus Vunctionem.

DICO AD I. Solum dicit; non docet; non aliud mysterium subesse cogito; sed huiusmodi ceremoniam adhibitam interpretor, vt ipso gestu significarent, se Deo offerre eum, cui manus imponebāt. 2. Scriptura autem dicit, & docet, ad eam, imò per eam Impositionem continuò datum Spiritum Sanctum: Sicut, Tit. 3. per lustrum regenerationis saluos nos facit: hoc autem non erat simplex oblatio, sed Mysterium conferens gratiā. 3. Offerre Deo baptizatum est cuiusuis baptizantis: at Imponere manus non est cuiusuis: Vnde Philippus, Act. 8. baptizat, & manus imponere nequit; itaque Petrus & Iohannes aduentabant Act. 19. Paulo iubente baptizantur XII. viri; at ipse baptizatis manus imponebat. 4. Baptizatio est ipsa oblatio Christiani Deo consecrati.

Mm 2 AD